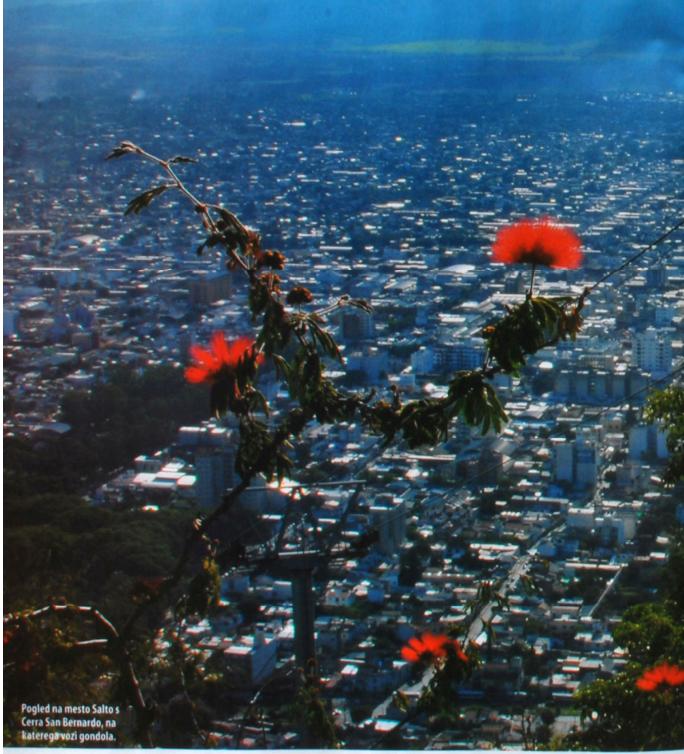

Argentinska puna

Tekst in foto: Gal Kušar

Pogled na mesto Salta s Cerro San Bernardo, na katerem je gondola.

Ko sem si ogledoval notranjost katedrale v argentinski Salte, sem zunaj zaslišal korakanje in bobnanje. Hitro sem stopil iz cerkve ogledat, kaj se dogaja. V parku pred katedralo z rožnatim pročeljem so bili demonstranti s transparenti, piščalkami in bobni. Po napisih sodeč so bili tobacnir delavci Philipsa Morrisa, ki so že deveti dan stavkali in protestirali proti nizkim plačam. V provinci Salta pridelajo kar 60 odstotkov vsega argentinskega tobaka.

V oz. zidane pisanje francoskega včetja.

General San Martín, argentinski hero, spomenik na Trgu 9. julija.

Tako je videti cesta na prelaz v višini 4.170 m.

Barvite skalne plasti pri Purmamarci barvajo pokrajino.

Salta ima od vseh argentinskih mest, ki sem jih obiskal, najbolj kolonialni *fleur*. Ustanovljena je bila leta 1582 ob poti, po kateri so iz rudnika Potosí v Boliviji, tovorili srebo v pristanišče v Buenos Airesu. Z bolivijskega Antiplana, andske plane nad 3.000 m višine, so skozi puno, sušno pokrajino, poraso z redkim grmičevjem in kaktusom, na mulah in lamaх tovorili srebo. Sreco mestna je prijeten Trg 9. julija. Senco delajo visoke aravkarje, edini avtohtoni iglavci Južne Amerike. Park ima klopcе, vodomet, golobe in otroke, ki se v njem igrajo. Ljudje, ki tam posedajo, so večinoma andški potec in temeljni obrazov. Kpletajo v jeziku *kečua*. Samo če cesto pa gospo in gozdne izvirne kolonialne družin srebeni, napolnjene z različnim nadevi. Nekateri prisegajo na pečene v lončenih poteh, ker naj bi bile okusnejše. Drugi pa na ovrete v želenih modelih, saj naj bi te bile sočnejše. Zame so bile oboje slatne, zato je bil rezultat neodločen.

Punica s strelo

V mestu sem si ogledal navdušujoč Muzej visokosrednje arheologije (MAAM), kjer hranijo tudi tri mumije otrok iz Lullailaca. Lullailaco je 6.739 metrov visok vulkan, na katerem so Inkji žrtvovali otroke, po verovanju Inkov so bili vrhovi gora bivališča bogov v svetih kraji. Gore so vplivala na vreme, rodovitnost polj, živali in ljudi in tako odločale o preživetju skupnosti. Po dolgi ceremoniji so otroki umrznili v grobovje iz fermentirajočih koruz, darovali na vrh gore. V spanju so otroci umrznili in presli v novo življenje ter načrt skupaj s prednikimi skočili za spanjavo. V grobovju so jim dali osute in obvezno predmete, les, zlata, srebra, školjki in veleni. Barstki so se umrznile tudi po več kot 500 letih odlično ohranile. Žal so veliko grobišča oplenili in uničili iskalci grobov. Mumije in predmeti iz grobov pa so prisli v zasebne zbirke.

Ko je arheološka ekspedicija pod pokroviteljstvom National Geographica leta

1999 odkrila in izkopala grobišča na vrhu Lullailaca, je nastalo vprašanje, ali naj mumije lustijo tam ali naj jih prenesijo v muzej. Veliki domačin je imelnilo, da bi mumije moral postati na kraju samem, da bi še naprej počivali v miru. Ker pa bi bilo odkrito grobišče zelo težko varovati pred plenilci, so se na koncu odločili in mumije razmerah v temacnemu in hladnemu prostoru vedno na ogled le ena od treh mumij. Cez štiri meseca pa jo zamenjajo z drugo. Tokrat je bila na vrhu Punica s strelo (nina de rayo). Ta ime je dobila zato, ker je v njen grob trčila strela in jo ogolila po delu obrazu in nosu.

Mesto Salta je odlično izhodišče za izlete v okolico. V agenciji sem rezerviral dve ekskursiji. Preden pa jih začel, so šeferjem Diegom zjutraj pobral vse udeležence ekskursije po različnih hotelih in hostilih, kjer smo prebivali, je minilo že tri četrte ure. Misli sem, da se bomo hitro odpravili iz Salte, ampak zgornja vodnica Eva iz mesta Jujuy je rekla, da se

bomo ustavili še pred kioskom, kjer bo lahko kupili vodo. Če pa bi kdo želel, lahko kupi tudi kokine liste. V severnih argentinskih provincbah Salta in Jujuy lahko v kioskih prodajajo kokine liste, s katerimi si domačini v Andih tradicionalno lajajo napore, blazoje simptome višinske bolezni in laktoto. Kinski, kjer je možno kupiti kokine liste, to oglašajo z napisom »coca v bica«. »Coca« se nanaša na kokine liste, »bica« pa na sodi bikarbono. Med žvečenjem kokinih listov soda bikarbona povzroči počasno izločanje sline. Hkrati pa deluje kot katalizator in aktivira alkaloidne i-

novno začela vzpenjanji, nam je Eva demonstrirala uporabo kokinih listov. Po njenih navodilih je, kdor je seveda želel, vzel od pet do deset posušenih kokinih listov, jih zvila in si jih vstavljal med drse in lice. Okus je bil malo trpeč, podoben zelenemu čaju. Eva nas je še opozorila, da se listov nikakor ne sme gmariti, zato moramo zvezčuti med zobami. Po polnem žvečenju smo liste izpluhali. Če bi jih pojedli, bi nam poskušali hudo drisko. Tako pripravljeni smo se povprečili na 4.170 m nadmorske višine. Preden smo zapustili objekt, nam je Eva rekla, da naj hladimo počasi, premišljeno in brez zrek. Bil je trd, vendar okusen. Nato pa sem odšel na sprehod po vasi in v kolic. Okolina vasi je bilo fotogenična zradi geoloških plasti različnih barv. Na pravnih ulicah sem zagledal skupino otrok, oboroženih z loki in s papirnatimi maskami hudičev, ki so se sli svoje igro po vasi. Na povratku v Salto je argentinski par neutradno skrbel, da smo pili mat. Argentinci res ne morejo brez mateja. Predvsem gre pri tega čaja za druženje, obred, ne pa toliko za njegov poživiljajoči učinek.

Tako je videti cerkev v Cachiju.

Ko izkopajo sol, ostanejo bazeni kvadratnih oblik, napolnjeni z gusto vodo.

Purmamarka, barvita andska vasica, s kockastimi hišami in kaktusi.

Pisane barve kamenin nastanejo zaradi prisotnosti različnih kemičnih elementov v kamninah.

Kokini listi za premagovanje višine in še za marsikaj.

Različni spominki iz kaktusovega lesa

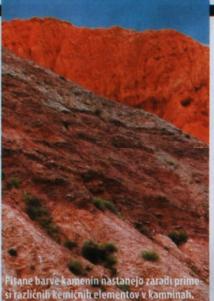
Slastne empanade z omako je treba pokušiti

Otroci karnevala
Naslednji dan, na drugi ekskursiji v mestecu Cachi, je bil šofer isti, vodnik in sopotniki pri drugi. Vodnik je bil takrat Rodrigo, Bolivijsec, ki pa že 15 let živi v Salti. Med vožnjo nam je povedal veliko zanimivih stvari. Recimo to, da ima

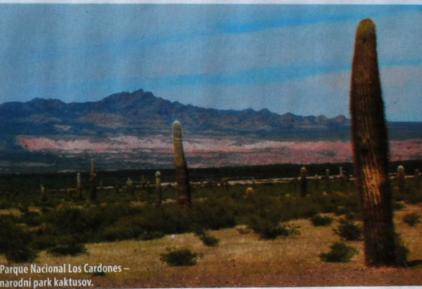

INFO: Argentina

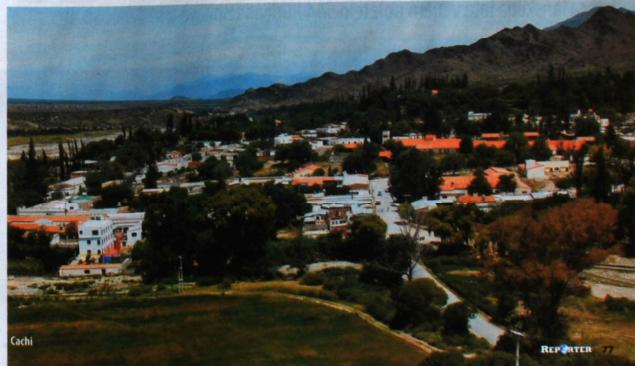
Argentina je država v Južni Ameriki med Andi in Južnim Atlantikom. Na vzhodu meji na Urugvaj in Brazilijo, na severu na Paragvaj in Bolivijo, na zahodu na Čile. Z 2.791.810 km² površine je druga največja država v Južni Ameriki in osma na svetu. Uradni jezik je španščina.

Park v Purmamarki in prodajalci pisanih spominkov.

Parque Nacional Los Cardones –
narodni park kaktusov.

Cachi

rejeni iz kaktusovega lesa. Ker kaktusi rastejo zelo počasi, jih je prepredano sekati ali presajati. Za izdelovanje zanimivih spominovk lahko uporabljajo le les že odmrlih kaktusov. Ko smo se v Cachipetu ustavili v restavraciji, so mi Argentinci, s katerimi sem se spoznal na avtobusni priporočili, da naročim *locro*, lokalno specialitetu. Upošteval sem jih, čeprav se mi je malo čudilo zde, da so oni raje naročili meso v žaru. Gojeve, jagnečje ali mesni. Dobril sem krnčik *locra*, to ne vrste minestrina s koski mesa. Saje bilo okusno, z goram slastnega mesa na sodosvih krožnikih se le ni moglo primerjati. Po tem je bil tukaj povsem pot sprehodil do bližnjega hribu z vaskini pokopališčem, s katerega je leg razplazil vse do ležeče mesto.

Ki smo se, srkratča, že tobčana polna v

Ko smo se vracali čez lobacna poja v Chicoanu, nam je Rodrigo povedal, da se tu v tobaku pojavljajo cudni krogi. Ko smo ga malo skepično gledali, nam je povedal, da so te ruči crudji kraji, kjer se godinu nevadajo stvari. Na prvi avtomobil vozijo v mestu v klancen navzgor z ugasnjenjem motorjem. Kjer mu nismo verjeli, je rekel skrivnost, naj ustavi avtobus v ugasnje motor. Avtobus je začel prekiniti, čeprav se je videlo, da se cesta pred nami rabi dviga in za nami spušča. Morda pa je le slo za optično prevaro in cesta v resnici spušča in ne dviga. Ampak baje da ste steklenice na tej cesti kotaljivo v klancen navzgor. ■

Kaktus, dragoceno drevo
Pot smo nadaljevali po prelazu Zreda
de la Molina, 3.457 m, kjer smo se ustavili.
Tao je postavljeni simpatična kapelečka
Sv. Rafaela, zavetnika popotnikov.
Na oltarju je bilo veliko sveč. rož,
vina, kokinjih listov in cigaret, ki so jih
popotniki darovali za srečno pot.
Spuščili smo se v dolino, v narodni park Los
Cardones, ki obsega kar 650 km².
Stebričasti kaktusi (cactussen) so v brezde-
vesni puni vir lesa. V starih kolonialnih
cerkvah, kot je na primer v Cachaju, so
strop, spovednica, oltar in prižnica na-